

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábsos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 □□ és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye. □□**

**Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

Az elmerült sziget.

Véges emberi elmével nem lehet előre tudni dolgokat pontosan és teljesen. Az ember csak megalkotja magának körülbelülegesen a maga tervét s aztán rábízza a sorsra. Przemysl kérdése azonban nemcsak a sorson függött, hanem rája volt bízva a magyar ész zsenialitására, a magyar szív hősiességére, a magyar kar acéljára. A háborúban pedig a sors arra fordul, amerre ész, erőt, bátorságot, vitézséget talál. Ezért nem féltettük mi Przemyslt s azért nőtt annyira szívünkhöz, mert magyar tiszt, magyar katonák voltak benne és kapitulációja az érzések húrján ezért penget fájdalmakat. Nekünk, eperjesieknek külön sírásra, külön fájdalomra is megvan a jogunk, a vitéz magyarok között ott voltak a mi apáink, a mi testvéreink is.

A szív érzéseivel azonban háborút még nem intéztek el. Ahhoz, hogy eredményesen végződhessek egy háború, a sok mindenféle katonai erényen kívül tekintélyes pozíciót kér az ész. Azok pedig, akik a maguk nagy zsenialitásával megépítették a Kárpátok tarajánál az orosz

tenger gátjait, már a kapituláció megtörténtekor kijelentették, hogy a nagy mérkőzésre Przemysl elvesztése nincsen semmi következménnyel. Volt a felénk csapkodó áradatban egy kis sziget, mely a hullámokat ideig-óráig feltartotta, azután elmerült. E szigetnek nem volt célja végleg megtörni és visszaüzni az áradatot. Ezt a munkát elvégzik a Kárpátok, honnan diadalmas előretöréseink Lupkovnál, Cisivánál, Baligródnál, Uzsoknál kétségkívül meghozzák a jövő reménységét, hogy az ellenség ereje végtére is megtörik s mi leszünk azok, akik megülik a diadalmi tort.

Az elmerült szigetről drágaszívű, drágavérű vitézeink kiáltottak felénk s lelkünk, mint a radiotelegráf, mely a várral folyton érintkezésben volt, szintén arra küldte mindig legszebb sóhajait. Ezek a szépséges fohások most sem fognak megszűnni egy percig sem. Amint velük éreztünk, velük imádkoztunk, míg állott a tenger közepén a magyar sziget, ezentúl talán még fokozottabb áhítattal epekedünk, reménykedünk és hordjuk a gyertyát oltárainkra. Kétségkívül megérik ők az értük való buzgó fohászaikat akár Mandzsuria tájékán, akár Szibéria hómezőin, a magyar

gondolat világot választó távolságokban is összetalálkozik.

Tehát: ettől függetlenül, a Kárpátokban éppen úgy haladnak szándékaink, mint amikor még állott Przemysl. A változás a hadviselést illetően csupán csak annyi, hogy amíg szabadon mozgó csapataink hadiszerecséjéért és Przemyslért fohászkodtunk itthoni százezrek, most már ezekhez a fohásokhoz a kínoktól, éhséggyötrelmekről megszabadult huszonötezernyi magyar nem fegyverropogásban, hanem hadifogságban csatolja a maga fohását.

Sorsuk, a velük való bánásmód, ellátásuk, élelmezésük érdekelhet csupán. Ebben a kérdésben pedig kétféle bizonyosság szolgál vigaszul. Az oroszok hadifoglyai általában nem panaszkodnak s a hadifoglyok között különös figyelemben részesülnek a magyarok. A cár dekrétuma ezt külön megállapítja, amidőn a foglyok dolgoztatásánál kimondja, hogy a vitéz magyarokat nem szabad munkába törni. Olyan elismerés ez az ellenség részéről, mely az aggodalmaskodóknak bizvást jelenthet egy kis megnyugvást és igényt tarthat arra, hogy kevesebb könny fog egyedülmaradt asszonyok arcán legördülni.

TÁRCA.

Szinyei Merse István Árvában.

A közpályán működő férfiak különös sorsa, hogy állandóan a közvélemény ítélőszéke előtt állanak. Ez az ítélőszék — mint ismeretes — egy láthatatlan bíróság, melynek éppúgy megvan a maga «ügyész»-e, «védő»-je és «esküdtszék»-e, akárcsak a törvény által létesített rendes bíróságoknak.

Ki ne ismerné e «bíróság»-nak felemelő vagy lesújtó ítéleteit? Ki ne tudná, mily hozzáférhető és könnyen befolyásolható az úgynevezett «utca», vagyis Te, Ó és általában Mindnyájan?

Ennek magyarázata igen egyszerű. Az emberek ugyanis, mint társas lények, egymásra vannak utalva. A jó barát «bizalmasan» közöl velünk egy «megbízható» helyről jövő értesülést; mi azt, természetesen «diskréció» mellett, továbbadjuk s így, ha valakire nézve nem kedvező a hír, nyomokban készen vagyunk róla az ítéletünkkel is és az illetőt a pokolba kívánjuk.

A rossz hír — már természeténél fogva is — gyorsan terjed. Talán sebesebben, mint a villamos szikra. Az emberi gyengeség, irigység vagy rosszindulat folyamánya-e ez, ki tudná megmondani?

Másképp állunk a jó hírekkel. Ezek lassabban terjednek. De ahová behatol a jó hír, oda úgy befészkel magát, mint a lövészárkok katonái, akiket még a leggyilkosabb ágyútűz is megvéd a veszedelemtől.

Akiről egyszer jó hírt hallottunk, ennek tudata «defenzív» állásban helyezkedik el egész lényünkben. Védekezünk a gonoszság szülte ármánytól és ilyképp összeomlik lelkünkben mindaz, amit ismerősünkre vagy barátunkra a rosszakarat, avagy a rágalom bocsátott világgá.

Elképzelhető tehát, mily különös helyzetben vannak a közpályára készülő vagy közhivatalt máris betöltő férfiak.

Ez a helyzet azonban csak a felületes szemlélő előtt látszik különösnek. Hiszen, ha jeleseink ily fekete szemüvegen keresztül néznének jövőjük elé, akkor ki merészelne a közügyek vezetésére vállalkozni? Ki volna az a futóbolond, aki a tömeg szeszélyének, annak mindent elsőprő áradatának tenné ki magát?

A nép igazi vezeterei mindezek ellenére sem félnek a közvélemény szavától és készek bármely pillanatban a forum elé állani.

Ez egyenes, kipróbált és jellemzilárd férfiak osztályába tartozik Szinyei Merse István is.

Abban az időben, 1913. szeptember havában, mikor Ófelsége kegyéből és a kormány bizalmából elfoglalta Árva főispáni méltóságát, a megye közönsége új főispánját még nem ismerte közelebbről.

Mindjárt, ünnepélyes beiktatása napján, 1913. szeptember 30-ikán, elosztatta azt a ködfátyolt, mely őt, az «ismeretlen»-t, az «elkelő idegen»-t, a megye lakossága elől takargatta.

S megjelent előttünk egy magyar úr, a maga természetességében szép férfiú, aki egyszerű,

keresetlen szavaival a tömeg hódolatát varázsolta akaratlanul is maga elé.

Árvavármegye hajójának kormányrúdjá azóta Szinyei Merse István kezében van.

Hogy az új árvai főispánt közelebbről megismerhessük, ezt csakis Sároson át tehetjük meg. Ugyanis a rövid árvai kormányzása alatti ténykedései — mondhatná valaki — talán kevés támogatást nyújthatnának számunkra.

Úgy vagyunk ezzel a kérdéssel is, mint a vidéken látogatásban levő, férjhezmenendő szép leánnyal, akit udvarlója megszeretett, el is jegyzett, frigyét kötött vele, de közben «informálódott» felőle, hogy önagysága közbecsülésnek örvendő otthon is?

Mi árvaiak, akik Isten és emberek előtt szintén frigre léptünk Szinyei Merse Istvánnal, elmondhatjuk, hogy «jó parthie»-t kötöttünk vele. Mi ugyanis jobban jártunk, mint ő; mert amíg mi egy Szinyei Merse Istvánhoz jutottunk, akinek neve szinte fogalom előttünk, addig ő egy oly vármegye élére került, melynek felvirágoztatása nagy emberi erőfeszítést és bizonyára nagy gondot is okoz a főispánnak.

Szinyei Merse István azonban nem riadt meg a feléje tornyosuló nehézségektől. Tanulmányozta az árvai viszonyokat, az ottani gazdasági helyzetet; informáltatta magát a nép kívánságai felől és e hasznos ismeretekkel felfegyverkezve jelent meg Árvamegye közönsége előtt. Nem kellett hozzá sok idő és máris ott tartunk, hogy Árvá-

De bár történjék velük bármi is, hurcolják őket olombányába, töressék velük Mandzsuria síkár földjét, irtassák velük az orosz őserdők toronymagasságú szálfaít, húzzák le róluk a fehéreneműt, vegyék le lábukról a cipőt, sorsukat féltünk és fölötté kétségbeesünk akkor sem kellene. Négy és fél hónapi haláltánc, az éhség és járványok nagy megpróbáltatásai, mind nem bírtak abban a várban azzal, ami magyar. Hisz nemcsak a jelen nagyszerű képességei sorakoztak melléjük, nemcsak a jövőért való küzdelem zománcolta minden dacossággal szívüket, de velük volt és velük van ennek a nemzetnek ezerlejtendő multja, nagysága, dicsősége, szenvedése, jóléte, minden erénye. Izmaikat tatár, török acélozta, Nagy Lajos, a Hunyadiak, Zrinyiek, Dobó Istvánok, Kossuth gyújtottak máglyát a lelkükben, őseiket Szilágyi Erzsébetek, Zrinyi Ilonák, Dobó Katicák hordozták méhükben s egy nemzet ezeréves dicsőséges multját és nagyságát, fiainak szívós erejét egy vár elesése, ha mégúgy szívünkhöz volt növe is, meg nem döntheti és meg nem törheti.

Legfőleg az ököl, mely hónapok óta döngeti tehetetlen dühében a Kárpátok kapuját, még keményebben próbál hadakozni, mint a fékevesztett ördögmotollája. Ám ezeket a kapukat, mint eddig is, ezután is hiába döngeti a kéz, legfőleg önmagát zúzza össze s majd meglátjátok, hogy nemsokára eljön az idő, midőn a kapukon keresztül még az előteret is megtisztítjuk. Aztán egy végső összeroppanása az erőnek és a gyümölcs — melyet nyár óta érlelünk — ölünkbe hull.

És majd meglátjátok, amikor majd

Eperjes hegyein mustba facsarják a kardkát, megváltozik a világ arculatja, s ha az embereknek száz szíve volna, az is kevés lesz majd befogadni a boldogságot.

Az eperjesi kir. gör. kath. tanítóképző-intézet és a háború.

Az eperjesi kir. gör. kath. tanítóképző-intézet hazafias buzgalma, lelkesedése mindig dicsegetre és elismerésre méltó volt és hogy ezen elismerésre mennyire rászolgált, azt igazolja a jelen. Örömmel látjuk most, hogy az évtizedes munka, amellyel az intézet vezetősége növendékei szívébe az igaz és bensős hazafiság legszentebb érzelmeit beleplantálni törekedett, nem volt meddő, sőt bő és gazdag gyümölcsöt hozott, mert íme eddig tapasztalt hazafias lelkesedése most munkássággá változik és a cselekvés terére lép.

Az intézet növendékeinek nagyrésze ugyanis önként kint van a harctéren a háború kezdetétől, másrésze szívvel-lellekkel oda vágyik, hogy ott, ahol a nemzet színe-java küzd, ő is küzdjön és védelmezze és vérével megváltsa azt a szép magyar földet, amelyen egykor őseink vére is folyt és hogy méltóan kivége részét az édes hazánk ellen elkövetett kettős bűntény megtorlásában s a megbomlott világrendnek századokra kiható újbóli helyreállításában.

A katonai szolgálatra mostan önként jelentkező növendékekről az intézet igazgatója a következő jelentést és javaslatot adta ki:

„Igazgatói javaslat. Bendik Ferenc, Mikó Géza, Vaxmanszky József IV.; Halmi Béla, Hudák János, Kassay István, Ligda József, Nagy Gergely, Szabó János III.; Fricsovszky László, Klonfár Jenő, Obsúth Antal, Vécsei József, Popovits Sándor, Róth Manó II. és Kosik Ottó I. éves eperjesi kir. gör. kath. tanítóképző-intézeti növendékek a hazafiság legszentebb érzelmétől vezéreltetve, a harc mezejére önként kíváncsnak, hogy édes magyar hazájuknak mielőbb segítségére lehessenek; miért is a nagymélt. m. kir. vall. és közokt.-ü. Miniszter urat arra kéri, engedje meg, hogy a folyó iskolaévi tanulmányaik

befejezésének a hadiszolgálatba való bevonulásuk előtt leendő biztosítása céljából a nagymélt. m. kir. honvédelmi Miniszter úr által 47,313—1915, szám alatt a tényleges szolgálatra április hó 15 ikére kitűzött határidő előtt az 1891., 1895., 1896. évben született növendékekkel együtt levizsgálhassanak.

A folyamodó növendékek előterjesztett kérelmét teljesíthetőnek vélem, mert tanulmányi szempontból meg fogják állni helyüket, testileg épek és egészségesek, egyéniségükre pedig elegendő fényt vet nemes és elismeréseméltó elhatározásuk s azon szilárd meggyőződésük, hogy a föld népeinek eme nagy életűsájában minden magyar ifjúnak kell hogy jusson szerep, és hogy az Istenben s önmagukban bízóké, a reményben edzették és az igazságban hívőké lesz a diadal.

Hadd küzdenek tehát ezért a szép magyar földért ők is a küzdő nemzettel, vegyék ki részüket ők is a nagy történetből, a csodás nagy nemzeti harcból a bűn megtorlása nevében az igazságért és lelkesítő példálul szolgáljanak a küdelemteljes jelennek és a dicső multak emlékének majdan kiépülő új utókornak! Eperjes, 1915. március 22. Gerbery Sándor, igazgató.”

Az igazgató ezek után kéri a Mindenhatót, áldja meg Felső királyunkat, I. Ferenc Józsefet s dicső győzelemre vezérelje mielőbb vitéz hadseregünket, hogy a szent béke áldásában az intézet buzgó lelkesedéssel tovább szolgálja a magyar haza legszentebb érdekeit és honszerető s kötelességtudó magyar tanítókat neveljen a jövő nagy Magyarországnak.

A harcbanvonult növendékek rendszerint felkeresik igazgatójukat leveleikkel, amelyekből nem lesz talán érdektelen egyet leközölnöm: „Nagyságos Igazgató úr! Március 8-ikán értem vissza az ezredemhez. Most megint be vagyok osztva saját kérelmemre, egyszersmind őrmesternek léptem elő. Április 4-ikén megyek vissza a harctérre. Lelkem boldogsággal van teli, hogy a haza oltárára ismét vihetek valamit. Mert a drága haza szépségének új fényt, új ragyogást az én, illetve a mi szerelmünk ad. Hiszem, hogy bátran állom ki a kemény próbát s majd egykor egy éremmel a mellemen fogok visszajönni...

ban nálánál népszerűbb embert keresve sem találhatunk.

Örvendetesen tapasztalom, hogy az árvaiaknak a főispánhoz való igaz ragaszkodása Sárosban is hasonló mérvben észlelhető. Pedig a szülővármegyében rendszerint elfogultabbak az emberek. De Szinyei Merse István kiváló egyénisége előtt mindenki meghajol, meghódol, akinek nincs haragosa, nincs irigye, szóval: a szó teljes értelmében vett igazi népszerűsége.

Hogy nemcsak Árvában gondolkodnak így felőle, hanem legszűkebb hazájában, Sárosban is, ezt a közvélemény többrendbeli ítéleteivel szinte játszva bizonyíthatom.

Azt olvasom róla egyik eperjesi lapban, hogy „benne az örök emberit sem a szerencse, sem a balsors megmáskítani nem volt képes».

... «Egész ember és férfi, következetes és meggondolt.»

... «Csupa szív és érzés, ki életét csak akkor látja helyesen betöltve, ha a közt szolgálja és a sors viszontagságaitól sújtott embertársainak segítségkezet nyújt.»

... «Ily jellembeli kvalitásokkal rendelkező ember mindenkivel szemben elismerést és tiszteletet parancsol, vele szemben elnémulnak a politika viharjai...»

A sajtó ez elismerő szavai mellé párosul Berzeviczy Albert, v. b. t. t., a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 1914. február 23-ikán elmondott pohárköszöntője, mikor is Szinyei Merse Istvánt, második sárosi főispáni beiktatása alkalmával, többek között így jellemezte:

... «Tud erős vezér és megbízható bajtárs, de tud veszedelmes ellenfél is lenni...»

E néhány szó elárulja, hogy Szinyei Merse István minden tekintetben önálló, befolyásolhatlan, egész ember, akiről — legyen az barát vagy

esetleg ellenfél — mindenki a legnagyobb tisztelet és megbecsülés hangján nyilatkozik.

A közös főispán iránt megnyilvánuló szeretetet olvassuk ki Brühl Menyhért, tarcafi főesperesnek, a sárosmegyei r. kath. főpapság nevében ugyanott elmondott üdvözlő-szavaiból, aki ez érzelmeket a következőképp fejezte ki:

... «Végtelen bizalom és szeretet, határtalan népszerűség környezi főispánunk Ő Méltóságát szülővármegyéjében...»

Ugyanez érzelmeket Korbély Géza, sárosi ev. esperes, így körvonalozta:

«Mi, a közéletnek emberei, a szeretet, a bizalom, az igaz érdem és a nemes, értékes egyéniség előtt való meghódolás őszinte érzelmeivel, szívünkbe iktatjuk be a főispánt.»

Így ismerik, ez a közvélemény ítélete Sárosban. És Árvában?

URÁNIA Városi Mozgóképszínház.

==== Szombaton és vasárnapon • A ROBBANÁS • E. Zangenberg felléptével. ====

□□□□ Kedden (márc. 30-ikán) □□□□ □□□□ Csütörtökön (ápr. 1-jén): □□□□ □ Szombaton (ápr. 3.): □

Jancsi, mint huszár. Vigjáték. A haza mindenekelőtt. Dráma. A hazard. Dráma.

Hazafias tisztelettel. ö. őrmester.” (Luk egyszer már megselemt meg pár hét sebéből kiépülve a harctérre.)

Kórházunk

Az emberszeretetről kapjuk most a adatokat. És alkalmatlan a szomorú pillantani a szomorú illattal telik meg a sugár is olyan féltés az ablakon.

Mindig fontos a közoktóráz, de ha szükségességét és úgy az elmúlt év ismertük, hogy mi s mily megfizethetvégez. A most dúló érkezett legsúlyosabilyezték el, — mert gondos ápolásban ésben nem részese Gyula vezető főorvapatlan tudását mültek gyógykezelés letéve. De térjünk a tokra, amelyeket a galmi kimutatás kö

Belgyógyászati e ségei előfordultak a keringési szervek b tési szervek betegse utak betegségei 14 ségei 30 esetben. Iv 96 esetben. Idegren Bőrbetegségek 135 e ségei 28 esetben. fertőzők 57 esetben

Állatokról átvitt betegségek 13 eset ségei 7 esetben. E Erőszakos behatáso

Vajjon elképzelh ott másképp éreznén

Olvastam a PEST számában «Túl a Ká az író elmondja, hog legényt, szereti-e a

— «Imádjuk!»

sőbb meggyőződést

Hasonló felelete ember is, akit főisp felől megkérdeznén

E szeretet impoz 9-ikén, a főispánal mely alkalmából kifo tól és férfiaktól szá kapta a főispán Als

„Méltóságos Szin biztos, főispán úrnal őszinte ragaszkodá üdvözlőjük. Szívünk

Mindenható s adjon datlan munkájának elvégzésére, hogy ellenségtől megszaba áldásait majdan élve

Ugyancsak az ÁRVAMEGYEI HIRLAP

a fenti üdvözlésre vo

„E hó 9-ikén ve Szinyei Merse Istvá

alkalommal impozár

az a szeretetteljes rag

Hazafias tisztelettel Lukács Emil 11. h.-e, e. é. ö. őrmester." (Lukács Emil III. éves tanfőjelölt, egyszer már megsebesült, botra támaszkodva jelent meg pár hét előtt itt az intézetben és sebéből kiépülve azonnal visszakiváncsolt a harctérre.)

Kórházunk mult évi működése.

Az emberszeretet és az örök megbékélés helyéről kapjuk most az elmúlt évről a statisztikai adatokat. És alkalmunk van ezek alapján bepillantani a szomorú kórtermekbe, ahol szublimátillattal telik meg a levegő s még a tavaszi nap-sugár is olyan félnék, hogy remegve suhan be az ablakon.

Mindig fontos szerepet töltött be városunk közkórháza, de ha valaha igazán éreztük annak szükségességét és páratlanul nagyszerű voltát, úgy az elmúlt év volt az, amikor igazán megismertük, hogy milyen fontos hivatást tölt be s mily megfizethetetlen humanisztikus munkát végez. A most dúló világháborúnak városunkba érkezett legsúlyosabb sebesültjeit éppen itt helyezték el, — mert tudták, hogy sehol olyan gondos ápolásban és lelkiismeretes orvosi kezelésben nem részesülhetnek, mint itt. Dr. Holénia Gyula vezető főorvos nemes nagylelkűségét és páratlan tudását mindenki ismeri s így a sebesültek gyógykezelése a legkitünőbb kezekbe volt letéve. De térjünk át azokra a statisztikai adatokra, amelyeket a most megjelent betegforgalmi kimutatás közöl.

Belgyógyászati esetek, a légzőszervek betegségei előfordultak a mult évben 71 esetben. Vérkeringési szervek betegségei 19 esetben. Emésztési szervek betegségei 71 esetben. Máj és epeutak betegségei 14 esetben. Ivarszervek betegségei 30 esetben. Ivarszervek venereás betegségei 96 esetben. Idegrendszer betegségei 39 esetben. Bőrbetegségek 135 esetben. Mozgási szervek betegségei 28 esetben. Fertőző betegségek, heveny fertőzők 57 esetben. Idült fertőzők 54 esetben.

Állatokról átvitt fertőzők 1 esetben. Vérbetegségek 13 esetben. Anyagforgalom betegségei 7 esetben. Elmebetegségek 45 esetben. Erőszakos behatásoktól eredő belbetegségek 8

esetben. Aggaszály 5 esetben. Haldokolva bevitték 8 embert. Sebészeti esetek, fejen és arcon 40 esetben. Nyakon 19 esetben. Mellen és hátton 50 esetben. Hasfalakon és hasüregben 46 esetben. Medencén, gáton, végbélben 40 esetben. Ivarszerveken 30 esetben. Végtagokon 153 esetben. Szemészeti esetek, a kötőhártya betegségei 24 esetben. A szaruhártyák betegségei 11 esetben. Fülbetegségek, a külső fülön 7 esetben. A belső és középső fülben 7 esetben. Női betegségek 15 esetben. Szülészeti eset 13. Terhesek és szülők betegségei 4 esetben. Ápoltak összesen 1250 beteget, akik közül 53-an meghaltak, a többiek pedig gyógyultan bocsájtattak el.

Ezekből a tekintélyes számokból láthatjuk, hogy mily humanisztikus és áldást hozó missziót teljesített az elmúlt évben városunk közkórháza s ezért a legnagyobb elismerés dr. Holénia Gyulát, a város főorvosát illeti meg, aki minden igyekezetével és legjobb tudásával már évek óta fáradozik azon, hogy kórházunkat minél jobban felvirágoztassa.

EPERJESI BANKEGYLET

AZ OSZTRÁK-MAGYAR BANK MELLÉKHELYE.

::: Elfogadunk :::
előnyös kamatoztatás mellett

BETÉTEKET

takarékkönyvre és folyószámlára, melyek mint szabad betétek, a moratorium tartama alatt minden felmondás nélkül lesznek visszafizetve.

:: Veszünk előnyös árban ::

márka, dollár, rubel

bankjegy és aranypénzt, nemkülönbön egyéb külföldi pénzeket.

A legutóbb kibocsátott 6%-os magyar hadikölcsönkötvények és egyéb, tőzsdén jegyzett s vidéki értékpapírok vételét s eladását előnyös feltételek mellett eszközöljük.

Vajjon elképzelhető-e, hogy az emberek felőle ott másképp éreznének és gondolkodnának?

Olvastam a PESTI HIRLAP f. é. március 5-iki számában «Túl a Kárpátokon» c. cikkét, melyben az író elmondja, hogy megkérdezett egy német legényt, szereti-e a császárt?

— «Imádjuk!» volt az egyszerű, de legbensőbb meggyőződést visszatükröző felelet.

Hasonló feleletet adna minden egyes árva ember is, akit főispánja iránt táplált érzelmei felől megkérdeznének.

E szeretet impozánsan nyilvánult meg január 9-ikén, a főispánnak 52. évi születése napján, mely alkalomból kifolyólag a következő, hölgyektől és férfiaktól száz aláírással ellátott táviratot kapta a főispán Alsókubinból:

„Méltóságos Szinyei Merse István kormánybiztos, főispán úrnak, Eperjes. Születése napján *összinte ragaszkodással* és mély tisztelettel üdvözöljük. Szívünkben kívánjuk: óvja meg a Mindenható s adjon Méltóságodnak erőt lankadatlan munkájának teljesítésére és eredményes elvégzésére, hogy testvérvármegyénk a betört ellenségtől megszabaduljon s a dicsőséges béke áldásait majdan élvezhesse!”

Ugyancsak az Alsókubinban megjelenő ÁRVAMEGYEI HIRLAP f. é. január 23-iki számában a fenti üdvözlésre vonatkozólag ezeket írja:

„E hó 9-ikén volt *szeretett* főispánunknak, Szinyei Merse Istvánnak születésnapja, amely alkalommal impozáns módon nyilatkozott meg az a szeretetteljes ragaszkodás, mely vármegyénk

s különösen városunk közönségét az ő főispánjához fűzi. Száz aláírással ellátott táviratban fejezte ki közönségünk szeretetét és tiszteletét azon emberrel szemben, aki fáradságot és áldozatot nem ismerve, dolgozik hazánk érdekében s hatalmas munkájában nem feledkezik meg az árvaikról, akik a legmélyebb tisztelettel és szeretettel gondolnak az ő egyéniségére s arra a sziszifuszi munkára, amelyet ő két vármegyéje érdekében kifejt.”

A főispán, az imént említett sürgönyből feléje sugárzó szeretetre és iránta Árvában megnyilvánuló ragaszkodásra, a következő sürgönyválaszt küldte: „Nagyságos Zmeskal György alispán úrnak, Alsókubin. Mélyen megmagasztaló és a kitüntető figyelemnek annyira megtisztelő és kedves megnyilvánulása. Fogadd és légy szives tolmácsolni legmélyebben érzett hálámat és köszönetemet. A megpróbáltatás nehéz napjaiban erőt ad a tudat, hogy Árvavármegye lelkes honleányai és társadalmi *testvéri szeretettel* gondolnak reánk. Jó kívánságai máris valóra kezdenek válni. A megemlékezés *bensősége* büszkévé tesz és remélnem engedni, hogy a tiszteletnek és szeretetnek azon *feloldhatatlan* szálait, melyek Árvamegyénkhez fűznek, visszhangra találjanak s közös munkánk teljes sikerét biztosítják. Legtiszteletteljesebb kézcsókjait s meleg üdvözlését jelenti igazi barátod: Szinyei Merse István, főispán.”

E sürgönyváltásból két körülmény emelhető ki. Az egyik Árva társadalmának a főispánja

HIREK.

Búcsúzás.

Ma bebolyongom még egyszer az erdőt,
Holnap már innen messzire megyek.
Ma megsiratok minden fűszálat,
Isten veletek csöndes, bús hegyek,
Holnap már innen messzire megyek.

Mikor az első sárga lomb lehull,
Halotti csönd ül már a lelkemen.
Remények, álmok mind-mind eltemetve,
Csak a kóbor szél susogja nevem,
S halotti csönd ül már a lelkemen.

S ha évek multán egykor visszatérek,
Testvéreim, ti lombhullajtó fák,
Fogadjátok majd újra kebletekre
Az álmódások beteg, bús fiát,
Testvéreim, ti lombhullajtó fák.

Ne tudja senki rajtatok kívül,
Bús poetátok merre költözött.
Még akkor se, ha Meám keresné
Könnyező szemmel holt avar között,
Bús poetátok merre költözött.

Bíró László.

TAVASZ.

Még haragos bőjti szelek paskolták az elmúlt éjszaka a Márciust s ma már fakadó ibolyákról, új szerelmek új fűzéről álmodoznak a leányok. Az idők vihara ámbár most megedzette az ő szívüket is. A Tavasz nem a lánykák hetyre vigalmát jelenti az idén, nem piroskedvű majálisokat, nem a rekettysben való kiszállást és az Annanapi bálókra való jó reménységeket sem. Mert nem báli mulatozás zöld szőnyege az idén a magyar föld és tavasz, hanem az élet és halál kérdését veti most felénk.

Vért ivott a föld a télen és a most róla leolvadó téli bunda nemcsak a jég aszalós szürke színt mutatja, de vörös foltokat is, mert jaj, sok jó emberi vér fagyott az idejéjé kemény kérgéire. Vért ivott a föld és ki tudja: rosszul megásott katonasírok tetején nem úgy áll-e ki a halott katona csontja, mint ahogyan tüskésen áll el a borzongó ember hajszála. Vért ivott a föld és izgalmas kebelét temetővé hagyta, hogy

iránt megnyilvánuló igaz szeretete és ragaszkodása. A másik a főispánnak azon biztató válasza, melyben az Árvához való viszonyának fonálát «feloldhatatlan»-nak mondja s így a jövőre nézve megnyugtatja az ottaniakat, hogy rendületlenül megtartja azt a főispáni méltóságot, melyet dicső elődje, a nagy Thurzó György nádor, Árva várának egykori ura, a multban annyi sok fény és dicsőséggel betöltött.

Szinyei Merse István azzal kezdte meg Árvában főispáni működését, hogy a nemzeti-ségi, felekezeti és társadalmi ellentéteket egy csapásra *eltüntetete*. A nagyobb községekben — a Zsolnán székelő Felvidéki Kirendeltség hasznos közreműködésével — gazdaköröket létesített, melyek keretén belül a népet a belterjes gazdálkodásra okszerűleg kitanítják és a háziiparra rászoktatják.

Ugyancsak az Árvaváralja melletti Siroka pusztán, mely közel 400 hold terjedelmű, báró Ghillány Imre földművelésügyi miniszter bőkezű támogatásával, gazdák fiai részére magas színvonalon álló földműves-iskolát létesített, mely a legszebb eredménnyel működik.

Közlekedési szempontból megemlítenéd, hogy az Árvavölgyi Vasút Turdosin állomásától kiágazólag Usztye, Szlanicza és Nemesztó irányában Árvapolhoráig, valamint Nemesztótól Lokcsáig két vasúti vonal kiépítésén fáradozott; a költségeket *előteremtette*, azonban a közbejött háború a pálya kiépítésének megkezdését némileg elodáta.

arassák az emberek; ám tavasz következik most és áldásos foganásra most nyílik meg a föld öle. Halottakat temet és életet termel, közben henye díszként virágot is ölt magára. De virágok kéklő pázsitjára gondolunk sem szabad az idén, amikor aggodalommal lessük, hogy a föld, jószagú barna anyánk, mikor borul be a termő gabona pásztás vonalaival.

Hogy büszkén és csorbítatlanul magyarnak maradjon meg ez a föld, amely nem is lehet más, mint magyar, ó, hogy ő magyar maradjon és mi rajta mindannyian magyarok, sokat kell teremnie a földnek. Egyik karja temető, ám másik az áldást, az életet szórja, és nem éri-e a föld, hogy akik mívelni fogják az idén, azok között sok a katona, halál fergetegéből megtért katona. A télen még az ellenséget kaszálta és most hazajő, hetekre jó haza, hogy azután visszatérhessen újra, és e hetek alatt munkálkodva hajol fölébe a földnek és magot vető, búzát betakaró testén katonaruha feszül. Fegyveres ember, aki egész télen át a földben lakott, görnyed most a föld fölé, és a magyar paraszt történelmi nagy hivatásának végső csúcsára érkezett el ismét, fegyvertusa az egyik kezében, eke szarva a másikban. Apától tanulta így.

Anyánkhöz és gyermekünkhöz, dédünkhöz és ivadéunkhoz, teremőnkhöz és kezünk gyümölcséhez, a földhöz imádkozunk: jó legyen az idén és gazdag ajándékkal szeressen minket. Kenyerünk a háború végéig el ne fogyjon, mint nem fogyott el ezer esztendő alatt sem, és mert kenyere el nem fogyott, azért is tudunk diadalban ellentállni ezer esztendő ezer ellenségének. És magyar lesz ez a föld, meddig csak teremni fog, és bizony mondom néktek, egyszerű katonának és néktek is, süveges tábornokok: a legnagyobb hős a búza csírája ebben a földben!

Most ujjong a Tavas, mindannyiunk új ébredésének a reggele. Játszi dallamok, szakadatok le a számról, a földet akarom imádni komoly szívvel, és homlokossal is megérintvén azt, mint egy szentséget!

Dr. Sziebert Károly. Márc. 1-jén hunyt el 85-éves korában Konstantinápolyban dr. Sziebert Károly, nyug. törzsorvos, s márc. 3-ikán temették el az evang. temetőben évekkal ezelőtt oda-költözött édesanyja mellé Pedában. Kevesen van-

A házi-ipar fellendítése érdekében is sok hasznos intézkedést tett. Ez annyiban fontos, mert a vármegye lakosságának 83%-a mezőgazdasággal foglalkozik; a népet az őstermelés ez ága mellett házi-iparral is kell foglalkoztatni, mert az időjárás viszontagságai miatt néha a termést tönkreteszti a korai fagy, vagy vízár, mely azután éhínséget eredményezhet.

Különösen nehéz napok előtt állott Szinyei Merse István mint árvai főispán, a legutóbbi «liszt- és kenyérválság» napjaiban. Alsókubimból egyre jöttek a jelentések, hogy ott nagy a liszthiány. A nagysárosi múmalom nem szállíthatott, mert készletét Eperjes szab. kir. város, a csányiét pedig Kassa foglalta le. Hogy lehetne már mostan liszthez jutni? Ez a nehéz kérdés vetődött fel az elmúlt napokban az árvai főispán előtt.

És Árva kapott lisztet, mert a főispán akarta, hogy kapjon.

A föld alól teremtette azt elő. És az élet, ahogy ezt a magyar gazda nevezi, elment Árvába.

Most pedig azt a csekélységet «követte el», hogy Árva részére mintegy száznyolcvan kocsis lisztet szerzett a földművelésügyi minisztertől.

Bizony megáldva van az a vármegye, melynek ügyeit a családapa gondosságával intézi így el a főispánja.

Szinyei Merse István főispánnak tehát e rövid időn belül is sikerült Árva közviszonyain segíteni és a nép megélhetését megkönnyíteni.

E hasznos tevékenységének gyümölcse csak-

nak már Eperjesen, akik ismerték. Pedig Eperjesen született, dr. Krayzell Auréllal, Bornemissza Ádámmal a helybeli ev. Kolleg. főgimnáziumban tanult, majd az orvosdoktori oklevélnek a prágai egyetemen való megszerzése után, mint katonaeorvos működött Szerbiában s később, mint az anatóliai vasutak főorvosa Kisáziában és Konstantinápolyban. Mint katonaeorvos résztvett a szoliferinói és a szerb-bolgár háborúban a szlivnicai útközetben, s több külföldi rendjének is tulajdonosa volt. Szülei Nagynémetországból kerültek Magyarországra s mint bérlő vendéglősök működtek Temesvárt, a bártfai fürdőben s a szabadságharcok idején s a Bachkorszakban az eperjesi külvárosi koronavendéglőben, amelyben Magyarországnaknak akkori legnevesebb politikusi, írói és költői is megfordultak. Élő krónikái voltak az akkori viszonyoknak. Főutcai nagyon régi házukat a püspöki káptalan vette meg. Városunk legöregebb emberei emlékezhetnek csak rájuk. Családjuk egyrésze, az orvos két leánya és egy fia Konstantinápolyban lakik. Családjának másik része révén állandó érintkezésben maradt Eperjessel s régebben hűségesen járatta és olvasta a **KYSS GÉZA** féle magyar és német nyelvű **EPERJESI LAPOK**at. Az elhunytban Szlávik Mátyásné, Olga, édesatyját és Sziebert Rudolf Ksod. tisztviselő nagyatyját gyászolja. Gyermekait mind az eperjesi ev. nép- és polgáriskolákban s a kolleg. főgimnáziumban neveltette, s nem egy theologust, pl. a brassói Mohr Gyulát, Szlávik Mátyást és Mayer Endrét gyermekei mellett jó kondícióhoz juttatta. Veterán polgártársunk idegen földön is nyugodják békével!

Az eperjesi evang. Kollégium besorozott, hadba szálló ifjúságát a Koll. közös tanári kara márc. 30-ikán, kedden d. u. 5 órakor búcsúünnep keretében bocsátja ki előtűk álló nagy hirdásuk dicsőséges mezejére az Almater falai közül. A hadbavonuló koll. ifjúság búcsúztató-ünnepének sorrendje a következő: I. A Kollégium nagytermében: 1. «Erős várunk az Úr-Isten.» 2. *Draskóczy* Lajos koll. igazgató elbocsátó-beszéde. 3. *Papp* József koll. főgimn. VIII. o. tanuló búcsúszava. 4. *Spiess* József koll. tanítók. IV. o. tanuló búcsúszava. Himnusz. II. Az evang. templomban: 1. A Kollégium nagyterméből templomba vonulás. 2. Ének: «Ne

hamar jelentkezett. Ugyanis Szikcsák Ferenc, a *bóbrói* kerület orsz. képviselője, az 1914. év tavaszán mandátumáról lemondott. A kerület vezéréberek nagy zavarban voltak, mert nem találtak alkalmas jelöltre. Ekkor a legnagyobb bizalommal fordultak a főispánhoz, ki a földművelésügyi miniszter rokonszenves és tehetséges fiát: dr. báró Ghillány Sándort ajánlotta jelöltül. A fiatal jelöltnek magyar és tót nyelven megtartott programbeszédét a kerület választói általános helyesléssel vették tudomásul, melynek nyomán a több mint 6000 választóval bíró kerületben *egyhangulag* megválasztott.

Az a sok és szép terv, melyek részben keresztülvitettek, részben pedig elintézés alatt állanak, azt mutatják, hogy Szinyei Merse István munkája az élete, aki tapintatos fellépésével, síma modorával, bizalmat gerjesztő fellépésével, hiveinek, tisztelőinek egészen új hadseregét láthatja maga körül.

Joggal felvethetjük ezek után a kérdést, vajjon a nagy férfiaknak okuk van-e a közvélemény ítélszéke előtt kitérni és magukat annak nem alávetni?

Bátran kimondhatjuk, hogy bizony erre nincs okuk. Mert a munkában élő, kiváló emberek a társadalomnak és a köznek legértékesebb, tisztelt tagjai, akiknek maradandó alkotásaik az örökös hála érzetét váltják ki a nép minden rétegéből.

Íme, így gondolkodnak Árvában Szinyei Merse István főispánról.

Egy árvai.

csüggedj el kicsiny sereg»... 3. *Lehoczky* Egyed koll. tanítók. vallásánár úrvacsorai alkalmi beszéde. 4. *Frenyó* Lajos koll. főgimn. vallásánár úrvacsorai alkalmi imádsága. 5. A hadbaszálló ifjúságnak odajámlása az úrvacsorájához. 6. Ének. E válságos időkben, a midőn szívünk minden dobbanásával részt veszünk a harctéren küzdők és a hadbaindulók életsorsában, e dicsőségteljes, de végtelenül komoly időkben, ismét csak Kollégiumunk tradíciót követem akkor, amidőn hadbavonuló ifjúságunk búcsúztató ünnepére Eperjes sz. kir. város és Sárosvármegye hazafias közönségét mély tisztelettel meghívom. Eperjes, 1915. márc. 26. *Draskóczy* Lajos koll. igazgató.

Szerzetes-tanítónő. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *Tavasz* Petronella okl. szerzetes-tanítónőnek az eperjesi róm. kath. elemi leányiskolánál történt alkalmaztatását jóváhagyólag tudomásul vette.

Előléptetés. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az 1913. évi XV. t.-c. fizetési táblázata alapján *Schönwitzky* Gyuláné hártfai áll. el. isk. tanítónőt az I-ső fizetési osztály 3-ik fokozatába előléptette és részére évi 2600 kor. fizetést és évi 600 kor. lakpénzt tett folyóvá. *Ferencz*né *Husovszky* Irén bezeviczei áll. el. isk. tanítónőt pedig a III-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába léptette elő, részére évi 1400 kor. fizetést és évi 320 kor. lakpénzt folyósított.

Halálozások. Résztvétel értesültünk, hogy *Popovits* Iván, a 67. gyalogezred főhadnagya március 18-ikán Miskolcra az ottani kórházban, a harctéren szerzett betegségben meghalt. Halálának híre bizonyosan a legnagyobb részvétet váltja ki társadalmunkban, melynek éveken keresztül a legrokonszenvesebb tagja volt. Örökké derűs kedélye, lekötelőző egyénisége, modora mindenkivel megszerettette. Halála annál tragikusabb, mert bár hónapokon keresztül küzdött a harctéren, ahol legfelsőbb kitüntetésben is részesült, nem az ellenség golyója oltotta ki nemes életét, hanem a gyilkos kór. Temetése katonai pompával, nagy részvét mellett folyt le Miskolcra.

Özv. *Petz* Károlyné szül. *Zemancsik* Janka, életének 80. évében március 21-ikén meghalt. Temetése március 23-ikán a róm. kath. egyház szertartásai szerint ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban *Petz* Károly róm. kath. elemi iskolai tanító az édesanyját gyászolja.

Háziezredünk hőstette. Tábori-levelezőlap érkezett szerkesztőségünkbe, amely háziezredünk dicsőségét, hősiességét zengi. A 67-esekről van szó, akik az északi harctéren győzelemről győzelemre viszik zászlójukat. Legutóbb is oly lendületes rohamot intéztek egy sokszoros túlerővel védett fontos ellenséges állás ellen, melynek az ellenség nem tudott ellentállani. Ez alkalommal 809 oroszot foglyul ejtettek.

Közgyűlés. Az Első Eperjesi Szegény Gyermekeket Felruházó Asztaltársaság *április 11-ikén* d. u. 4 órakor *Palkovits* vendéglőjében rendes évi közgyűlést tart, melyre a Társaság tisztelt tagjait ezennel meghívom. Azon esetben, az az egybegyűlt tagok száma az alapszabályok értelmében határozathozatalra elegendő nem lenne, a közgyűlés megtartására április 18. napjának d. u. 4 órája, tűzetik határnapul, amikor a közgyűlés az egybegyűlt tagok számára való tekintet nélkül meg fog tartatni. Targyisorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1914. évi számadások megvizsgálása, az 1914. évi vagyonmérleg bemutatása s a felmentvények megadása. 3. A tisztikar megnyitása. Indítványok, ha azok 4 nappal a közgyűlés előtt az elnöknek beadatnak. *Gregor* Endre, elnök.

Legjobb minőségű férfi-fehérművek Ambrózy Bélánál.

Segély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter özv. *Kanyuscák* Józsefné décsői lakos és özv. *Hollenkay* Istvánné tótsóvári lakos, tanítói özvegyek részére egyenkint 25 kor. segélyt engedélyezett.

Tépések készí
Vármegyénk kir. tanfőttségéhez intézett ság részére az utóbbi radáci áll. el. iskolai igazgató tétést küldött be a kir. az iskolás gyermekek a szinyefői gör. kath. e. izr. el. iskolától és keze egyenkint mintegy 100 anyag érkezett be tisztelettel felügyelőséghez, melytől eperjesi Sancta Mária szives magára vállalni.

Katonáknak szavetési és szőlőmf

A legénységnek a tavaszi munkálatokra tervbevétele eljén uralkodott talan időre elhalasztott eljárás javulása következtében a katonai (hadtest-) megye alispánjával egyetemesen megállapították, hogy az illető vidékről kezdve szabadságoltatás ispánjai pedig utasították a gazdasági egyesületek hatósági városok galépjeneke érintkezésbe lemebevitelével tegyék don legjobban lesz el az illető vidék különle viszonyainak figyelem időben kapja majd a ságolások kezdetét az területén közhírré fogja.

«A Társaság.» I. «Franciaország közzgázról» írt rendkívül érdekes István kitűnő hetilapjának szakíró avatott tollal kevésbbé gyűlöletes névtized alatt kialakult helyzetét. Ackermann. Garvay Andortól pedig pompás angol felvonásos ság. Thomaené W. M. című szép cikke, M. R. és Gál István egy-egy szemle és zenei beszámoló tartalmát. A Társaság évre 18 kor., félfévre 10 Mutatványszámot ingyen Budapest, Ritz-szálló.

Teljes lakásber
Butor Ipar Vállalatánál Telefon 152.

Nyilvános nyu
Amerikából, Mikó Pál ú. a központi segélybizottság ezredbeli katonák vagy adományt köszönettel.

Háborús gazda
tornak, a NÉPLAP szerkesztés és a Wodianer F. és F. gazdasági füzetek című praktikus vállalat indult ben a közönség szakigazításokat talál mind a lyeket követve, a rendk. élelmészünk kérdése megoldható. A sorozat füzete most jelent me

Ne fele
WOHL

Tépepek készítése katonák részére. Vármegyénk kir. tanfelügyelőjének tankerülete tanfőnökségéhez intézett körlevele folytán a katonák részére az utóbbi napokban *Dócskalik* Jenő radácsi áll. el. iskolai igazg.-tanító 7 kiló 200 gramm tépést küldött be a kir. tanfelügyelőséghez, melyet az iskolás gyermekek készítettek el. Ezen kívül a szinyefői gör. kath. el. iskolától, az eperjesi orth. izr. el. iskolától és keczerpálvágási áll. el. iskolától egyenkint mintegy 10—12 kiló különféle vászonanyag érkezett be tiszta állapotban a kir. tanfelügyelőséghez, melyből a tépepek készítését az eperjesi Sancta Mária leánynevelő-intézet volt szíves magára vállalni.

Katonáknak szabadságolása a tavaszi, vetési és szőlőművelési munkálatokra. A legénységnek a tavaszi vetési és szőlőművelési munkálatokra terbevelt szabadságolása a március elején uralkodott téli időjárás miatt bizonytalan időre elhalasztott. Időközben az időjárás javulása következtében elrendeltetett, hogy a katonai (hadtest-)pártviszonyok a vármegye alispánjával egyetértéssel megállapítsák meg, hogy az illető vidékről való legénység mely időtől kezdve szabadságoltassék. Az egyes megyék alispánjai pedig utasították, hogy a területükön lévő gazdasági egyesületekkel, esetleg a törvényhatósági városok gazdasági egyesületeivel is lépjenek érintkezésbe s ezek kiváságának figyelembevételével tegyék meg javaslataikat. Ily módon legjobban lesz elérhető, hogy a legénység az illető vidék különleges éghajlatai és gazdasági viszonyainak figyelembevételével megállapított időben kapja majd a szabadságot. A szabadságolások kezdetét az illető törvényhatóságok területén közhírré fogják tenni.

«A Társaság.» Dr. földéaki Náray Aladár «Franciaország közgazdasági és társadalmi életéről» írt rendkívül érdekes tanulmányát közli Dobay István kitűnő hetilapjának legutolsó száma. A kiváló szakíró avatott tollal mondja el az ántánt legkevésbé gyűlöletes nemzetének az utolsó négy évtized alatt kialakult gazdasági és társadalmi helyzetét. Ackermann Károly kedves novellát írt. Garvay Andortól pedig «A törvény» címmel pompás egyfelvonásos drámolettel közöl **A Társaság.** Thomaené W. Margit «A háború és a nő» című szép cikke, M. Radich Jolán, Bányai Zoltán és Gál István egy-egy kedves költeménye, Könyvszemle és zenei beszámoló egészítik ki a sikerült szám tartalmát. **A Társaság** előfizetési ára egész évre 18 kor., félfévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Teljes lakásberendezések *Gottlieb Leo* Butor Ipar Vállalatánál, Eperjes, Fő-utca 22. sz. Telefon 152.

Nyilvános nyugtázás. *Doktor János* úr Amerikából, Mikó Pál úr útján, 76 koronát juttatott a központi segélybizottságnak, a 67-ik gyalogezredbeli katonák vagy családtagjaik részére. Az adományt köszönettel vettük át.

Háborús gazdasági füzetek. Papp Viktornak, a *Néplap* szerkesztőjének szerkesztésében és a Wodianer F. és Fiai kiadásában «Háborús gazdasági füzetek» cím alatt hézagpótló és igen praktikus vállalat indult meg. Ezekben a füzetekben a közönség szakszerű és gyakorlati útbaigazításokat talál mindazokról a teendőkről, amelyeket követve, a rendkívül gazdasági helyzetben élmezésünk kérdése nagyobb zökkenés nélkül megoldható. A sorozatos vállalatnak első három füzete most jelent meg. 1. Hogyan kell főzni

a háborús időben? 2. Mezőgazdasági teendők a háborús időben. 3. Konyhakertészeti teendők a háborús időben. A háborús gazdasági füzeteknek egyenként 40 fill. az ára. Kapható Wodianer F. és Fiai kiadóvállalatnál (Budapest, IV. ker., Sarkantyús-utca 3.) és minden lapelárúsító-helyen.

Rokkant katonák oktatása. A kormány a háborúban rokkanttá vált katonákat szélesebbkörű intézkedésekkel rendes polgári foglalkozásra képesekké óhajtja tenni, hogy rokkantsági illetményeiket saját keresetükkel is kiegészíthessék és így lehetőleg eddigi környezetükben önmagukat fenntartani tudják, másra nem szoruló, önérzetes polgárok maradhassanak. Evégből mindenekelőtt gondos kórházi ápolásban fognak részesülni s részint ezzel egyidejűleg, részint ezt követően gondoskodás fog történni szakszerű oktatásukról, hogy az önálló keresetét nyújtó foglalkozásokhoz és elsősorban a mezőgazdasági és ipari foglalkozásokhoz szükséges szakismereteket kiegészíthessék, illetve megszerezhessék. Nagyon fontos, hogy a rokkant katonák abban, hogy a számukra legmegfelelőbb foglalkozást válasszák, megfelelő irányítást és támogatást nyerjenek. Ennél a munkánál a vall.- és közokt.-ü. miniszter a tanfők közreműködését óhajtja igénybevenni és ezért egyelőre a fővárosban azokba a kórházakba, amelyekben rokkant katonák ápolásban részesülnek, több állami elemi iskolai férfitanítót kíván beosztani, akiknek azonfelül, hogy az írni-olvasni nem tudó rokkantakat írás-olvasásra is oktatják — főleg ez lesz a feladatuk, hogy a rájuk bízott rokkantokat szellemileg és erkölcsileg erősítsék, velük behatóan foglalkozunk, családi, vagyoni és korábbi kereseti viszonyaikat, valamint egyéni képességeiket, hajlamaikat és óhajtaikat megismerjük s ezután mindezeknek megfelelően, szakemberek meghallgatása után, a nyújtandó oktatás irányának megválasztásánál hasznos tanácsokkal lássák el. Az ilyen munkára lelkes a nép lelkét ismerő, bizalmát megnyerni tudó, gyakorlati érzékű tanfőnökökre van szükség, közöttük olyanokra is, akik a magyar nyelven kívül más hazai nyelvben is jártasak. Ezért a vall.- és közokt.-ü. miniszter felhívta a kir. tanfelügyelőségeket, hogy közöljék vele azon áll. isk. tanfők neveit, akik az említett munkára szükséges tulajdonságokkal rendelkeznek és az iskolánál esetleg nélkülözhetők is. Ezen szép és hazafias munkára vármegyénkben található alkalmas tanfőnökökre nézve kir. tanfelügyelőnk javaslatát már megtette. Megemlíthjük még, hogy a kiválasztott tanfők útiköltségei megfognak téríteni, ezen kívül vagy megfelelő budapesti lakpénzt kapnak, vagy pedig elszállásolásukról és ellátásukról másképp történik gondoskodás.

Kávé, saját pörkölésű, különböző nemes fajokból összeállított keverék; Gerbeaud-, valamint Sarotti-cukorkák, kir. udvari pinceborok csakis *Bein* Simon eperjesi csemegekereskedésében kaphatók.

Állandó katonai ellátásra való igény. A hadsereg, haditengerészet, honvédség és népfőlkelés tiszti és legénységi özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló 1887. évi XX. t.-c. értelmében, minden a hadsereg, haditengerészet, honvédség és népfőlkelés kötelékébe tartozó és az ellenség előtt elesett, vagy az ellenség előtt, avagy másképp és saját hibája nélkül, közvetlenül valamely katonai szolgálat teljesítésekor szenvedett sebesülés vagy külső sérülés, vagy a szolgálati tartózkodásra kijelölt helyen uralkodó járványos, vagy helyi vagy kórházban való szolgálattétel következtében kapott ragályos betegség vagy hadiféradalmak következtében *elhalt* tiszt, altiszt és közkatona

özvegyének és árvájának — s szükséges feltételek fennforgása esetén — igénye van állandó katonai ellátásra (özvegyi nyugdíjra, nevelési járulékra). Ez az állandó katonai ellátás az eltűnt és fogyasztékba vett katona özvegyét s gyermekét is megilleti ideiglenesen, míg az illető elő nem kerül vagy holtá nyilvánítatik. Ez az állandó katonai ellátás oly özvegyet (árvát) is megillet, akinek polgári (nyugdíjintézeti) ellátásra igénye nincs. **A (nyugdíjintézeti) polgári ellátások ideiglenesen teljes összegükben folyósíttatnak, a majdan hivatalból történendő katonai állandó ellátás folyósításával kapcsolatban azonban a polgári ellátás olyképp fog leszállíttatni, hogy a katonai ellátáson felül csak annyi polgári ellátás marad, amennyi ezzel együtt a törvényszerű segélypénzt kiadja s az eddig élvezett többlet pedig visszatérítendő.** A hadifogságba jutott katona felesége és gyermekei a hadifogság tartama alatt is megkapják az addig utalványozott polgári illetményeket. Polgári (nyugdíjintézeti) ellátások csak a hivatalos veszteségi lajstrom, vagy valamely katonai vagy polgári hatóságnak hivatalos értesítése alapján állapíttatnak meg.

A Vörös Félhold jelvényei, melyek kétségkívül a legszebbek az összes most forgalombahozott jelvények között most már elég nagy számban készültek el ahhoz, hogy az egész országban elterjeszthetők legyenek. A Vörös Félhold támogatására alakult Országos Bizottság kéri az érdeklődőket, azokat is, akik csak a maguk részére akarnak jelvényt vásárolni, de azokat is, akik a hazafias cél szolgálatában ilyeneket esetleg árusítani szándékoznak, forduljanak az Országház épületében elhelyezett budapesti központi irodájához, mely utánvétellel, vagy a darabonként 1 kor. árú és csomagonként 25 fillér postadíjnak beküldése ellenében a kívánt mennyiségű jelvényvel szívesen szolgál.

Az eperjesi m. kir. állami elemi népiskolai tanítónőképző-intézet igazgatósága közli, hogy az eperjesi áll. tanítónőképző-intézetben az 1915—1916. tanévre a következő helyek töltetnek be: Ingyenes bennlakó-hely I. o. 5, II. o. 12, III. o. 14, IV. o. 14, össz. 45; földíjas bennlakó-hely (220 kor. fizetéssel) I. o. 8, II. o. 12, III. o. 9, IV. o. 11, össz. 40; képzőpénzsegélyes bejáró (170 kor. ösztöndíjjal) I. o. 5, II. o. 6, III. o. 5, II. o. 2, össz. 18; segély nélküli bejáró-hely I. o. 12, II. o. —, III. o. 3, IV. o. 4, össz. 19. Összesen: I. o. 30, II. o. 30, III. o. 31, IV. o. 31. Mindössze 122. A II., III., IV. osztály kedvezményeit elsősorban az intézetnek jelenlegi növendékei nyerhetik el. A felvétel feltételei: A folyamodó a miniszterhez intézett és 1-koronás bélyeggel ellátott folyamodványához a következő okmányokat csatolja: Születési bizonyítványát arról, hogy életének 14-ik évét betöltötte; tiszti-orvosi bizonyítványt egészségi állapotáról; hiteles községi bizonyítványt a szülők vagyoni állapotáról; községi vagy más egyéb hiteles bizonyítványt a családtagok számáról; iskolai bizonyítványt. Akik a folyó iskolai évben iskolába nem járnak, azok folyamodványukhoz hatósági erkölcsi bizonyítványt is mellékeljenek. A folyamodónak hitelesen kell igazolnia, hogy másodszor sikerrel be van oltva. A magyar honosság hitelesen igazolandó. A folyamodás határideje május 1-jétől május 30-ikáig terjed. A feltételeknek meg nem felelő vagy elkésetten beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet javára következő nemesszívű adományok folytak be márc. 19—26-ikáig: 100 kor. Sárosvármegyei Gazdák Szeszfinomító Szövetkezete, 20 kor. Szakács Istvánné, 10 kor. Fried Simonné, 4 kor. 68 fill. Mayer Endre katonai szálláspénz; amelyekért hálás köszönetet mond *az elnökség.*

Adományok a vak katonák részére. Dr. Mikler Károlyné gyűjtővén: Grúz Sándor 30 kor., Gregor Endre 4 kor.

Ne felejtse el! Ha szüksége van finom cipőre, kalapra vagy fehéreneműre, akkor szerezze be **WOHL IZIDOR** úridivat- és cipőárúházában, Eperjes, Fő-utca 87.

□ Az Országos Vöröskereszt-egylet □ eperjesi fiókjának 1914. évi működése.

(Folytatás)

A kórház megteremtését az augusztus 5-iki közgyűlés határozta el és egyszersmind annak szervezését egy hölgy- és egy férfi-bizottságra bízta. E két bizottság külön-külön működése nehézkesnek bizonyult és később egybeolvadva a kórház intéző-bizottságává alakult át. Ez intéző-bizottság mindaddig, míg kitűzött célját meg nem valósíthatta, vagyis, míg a kórházat meg nem teremtette, elnöknőnk ömeltóságának buzgó elnöklése és irányítása mellett mindennap értekezleteket tartott és ezeken az igen látogatott értekezleteken a lehető legbehatóbban és lelkes buzgósággal beszélték meg a jelenlevők a végzendő teendőket s a hozott határozatokat Vörösi Sándor és dr. Wallentfny Samu koll. főgimn. tanárok foglalták jegyzőkönyvbe. A kórház létrehozatalában nagy része van Dúzs Mária állami tanítónőképző-intézeti igazgató ömegtőségének, az intéző-bizottság h. elnökének, aki a kórház céljaira intézetének épületét felajánlotta, illetve annak átengedését a magas tanügyi kormányánál kieszközölte. A tanítónőképző-intézetnek épülete, amely internátussal van egybekötve, világos helyiségeivel, fürdőszobáival és megfelelő konyha-helyiségeivel kórházi célokra a lehető legalkalmasabb. Az intéző-bizottság üléseit csakhamar át is tette a tanítónőképző épületébe. Ettől kezdve a szervezés munkája gyors tempóban haladt előre. Ám, hogy e munka sikerre vezetett, a mi társadalmunk minden várakozást felülmúló áldozatkészségének köszönhető. Rövid idő alatt együtt volt a kórház bútorzata, felszerelése és tele volt éléskamrája. A beérkezett adományok átvételére a tanítónőképző igazgatója, buzgó tanári kara és tanítványai vállalkoztak és a szervezés munkájából azontúl is kivették részüket.

A kórházi főnöknői tisztre az intéző bizottságnak sikerült *Görgey Ernőné ömegtőségét megnyerni, aki a magára vállalt, rendkívül nehéz és fáradságos tiszttel bámulatos kitartással, erélyvel és a női kedély melegségével tölti be.* Erről az önfeláldozó és önzetlen tevékenységről e helyütt is a legnagyobb elismeréssel és hálával emlékezünk meg. A kórház ügyeinek vezetésében méltó társa dr. Holénia Gyula, aki a kórház igazgató-főorvosi tiszttét volt szíves vállalni, s aki nagy körültekintéssel és agilitással a kórház szervezetét is megteremtette. Hogy a kórház betegeknek orvosi kezelése mintaszertűnek van szakkörökben elismerve, ezt rajta kívül a két kórházi orvosnak: dr. Baumöhl Zsigmond és dr. Horovitz Imre buzgóságának és kiváló szakértelmének köszönhetjük. Megemlítem itt, hogy november végéig dr. Csatóy Ágost, egyetemi m.-tanár is szíves volt az orvosi teendők végzésében közreműködni.

Az önkéntes ápolónők száma a kórház működésének kezdetén 61 volt. Jogos büszkeséggel, jóleső örömmel emlékezem meg arról az önfeláldozó munkáról, amelyet önkéntes ápolónőink végeznek. *Eperjes úriasszonyai és leányai, akik immár hét hónapja páratlan odaadással és női szívük teljes gyöngédségével végzik kórházunkban az ápolónői teendőket, a legteljesebb mértékben valóban méltóak hálánkra és elismerésünkre.* A ma is működő önkéntes ápolónők névsora a következő: Bánó Aladárné, Bányász Karola, Semsey Karola, Czabalay Mariska, Csernek Margit, Divald Magda, Flachbart Zseni, Fleischmann Mórné, Fotta Anna, Fritsovsky Lászlóné, Fucker Erzsébet (időközben meghalt), Görgey Ernőné, Gregor Erzsébet, Gundelfingen Stefánia, Hunyady Gyuláné, Imre Gézané, Kaminszky Janka, Kisóczy Mátyásné, Kiszely Erzsébet, Körtvélyessy Irén, Lichtig Blanka, Mangesius Mária, Mészáros Lajosné, Mészáros Márta, Nitsche Frigyesné, Páter Margit, Piller Margit, Piller

Rózi, Sándor Iza, Sanger Ilona, Soler Jánosné, Sorger Gizella, Szuhár Irén, Timkó Gizella, Zavatzky Irén. Vannak hivatásos ápolónők is; így két diakonissza nővér, két ev. hittanhallgató és egy orvostanhallgató. Különösen az operációknál és az éjjeli szolgálatban megbecsülhetetleneknek bizonyultak. (Folyt. köv.)

Steckenperd- liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmúlhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitértetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomtatékosan a Steckenperd védőjegyére és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérről kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb.
Hasonlóképpen kitértetés Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitértetés szer női kezek gondozására.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Felszólítás.

Miután a Gallotsik-féle fűszerüzletet átvettem, felszólítom ezen üzlet hitelezőit, hogy követeléseiket nálam folyó hó 28-ikáig jelentésük be.

Schnitzer Samu.

Meghívó.

Az Eperjesi Kölcsönös Segélyző-szövetkezet

tagjai ezennel meghívattak az Eperjesen 1915. **április hó 18-ikán, vasárnap délután 3^{1/2} órakor** a szövetkezet hivatalos helyiségében (Főutca, ev. Kollégium északi sarok) tartandó

rendes évi közgyűlésre.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két rendes- és két póttagnak kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése és a zárszámadások s mérleg feletti határozathozatal és a felmentés megadása.
3. Szövetkezeti elnök és az igazgatótanács három sorrend szerint kilépő rendes és egy eltávozott (1 évre) póttagnak, továbbá egy felügyelő-bizottsági póttagnak választása.
4. A közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnál írásban bejelentett indítványok tárgyalása.

Eperjes, 1914. március 4.

Az igazgatóság.

A törvény rendelkezése szerint összeállított számadások és mérleg a szövetkezet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Geschmackvolle, elegante u. leicht ausführbare Toiletten

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „IM BOUDOIR“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modabildern, mehr als 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen

Vierteljährlich: K 3.50 = Mk. 3.—
Einzelne Hefte 60 h = 52 Pfennig

GRATISBEILAGEN:

- „Wiener Kinder-Mode“
- „Für die Kinderstube“
- „Für ältere und stärkere Damen“
- „Für Haus und Küche“
- „Schnittmusterbogen“

Schnitte nach Maß. Die Abonnentinnen erhalten eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pfennige unter Garantie für tadelloso Passen. — Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht

Bestellungen bei allen Buchhandlungen und Zeitungsgeschäften sowie beim Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI/2, Gümpel-dorferstraße 87. — Bei den Postanstalten zum amtlichen Tarif

Die „Wiener Mode“ ist sowohl in der österreichischen als auch in der deutschen Postzeitungsliste eingetragen

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

370—1915. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Sárosvármegyei Takarékpénztár végrehajthatónak id. Gerda András sárosberetói lakos, végrehajtást szenvedett elleni 146 kor. 10 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Najmik András utóajánlata folytán az eperjesi kir. törvényszék az eperjesi kir. járásbíró területén lévő

a sárosberetói 55. sz. tjkvben A. I., 6. sorsz., 15/a. helyr. szám alatt foglalt B. 2. szerint Gerda András nevében álló, 4000 koronára becsült pálinkafőzdére és istállóra, az utóajánlatot tevő által felajánlott ígérethez képest, 4405 korona kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni és a bánatpénzt a Vn. 25. §-a értelmében kiegyesíteni.

Eperjes, 1915. február 21.
Dr. Radványi Géza s. k.,
kir. járásbíró.

Kerestetik

egy fehérszőrű foxi-kutya,

mely március 22-ikén (hétfőn) a Szinyétől Lőcsére vezető országúton elveszett. :: Ismertetőjel: fején, fülén fekete foltok és rövidre vágott fark. Megtaláló 100 kor. jutalom ellenében átadhatja Eperjesen, Galamb-utca 9. szám alatt.

□□□□□ Ügyes □□□□□

kimérő

:: alkalmazást nyerhet ::
az Eperjesi Kuglizó Társas-
körnek kerti helyiségeiben.

☞ Bővebb felvilágosítást ad a Kör elnöke: Klefner Gyula, ügyvéd. ☜

Bútorszállításokat

szabad. zárt és nyitott kocsikban
valamint mindennemű árúk szállítását
helyben és vidéken jutányos árak mellett vállal

BIRKENBAUM ADOLF
katonai kincstári szállító, Eperjes. Telefon 34.

FISCHER és Tsal

faiskolák és szőlőoltványtelepek
Tulajdonosok: ifj. AMBRÓSI M. és Fischer L. örökösök

NAGYENYED

Ügynökök

kik a 6%-os magyar hadikölcsönnek kedvező fizetési feltételek melletti eladásával — magas jutalék, valamint nagy külön-honorárium biztosítása mellett — foglalkozni akarnak, adjanak ajánlatot

Schack Ede bankház címére
Budapest, VIII., Práter-utca 59/c.

EP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos petitsor egyszeri hirdetésre 15 l. Közlemények sora 40 l.

A méreteiben és világháborúnak jele és fülünk hallatára

E gigászi küzdés, hogy a háború során erkölcsi erők döntő pillanatnyi, ideig-óráig nem csikarhatja ki. keséggel vegyes meg-erőkben mi vagyunk, ság, mellyel derék és kötelességtudás, szembeszökőn biza-túlsúly.

A magyar nemzetkinthet vissza az sikerekre, melyeket Büszkesége és önédiadalmait nem anytehat erkölcsi erőkr

A nemzetek na-de azért meg tudtuk éven át. Ez idő fol-de a magyart nem tudták jellegéből ki-pedig köszönheti ne-erkölcsi tulajdonság-hatalmat, az idegen

Önbizalom, öné-erő, amely hősokeket n-Így volt ez edo-akarunk. Erkölcsi er-den át, erkölcsi er

Hogy «minden-talán egy nemzetre mint ránk vonatkoz-hatunk a küzdelemb-olyanoknak lenniök, nyesülésünket előse-Ezért legszente

URÁ

Húsvét-va

kizárólagos je